

عنوان مقاله:

ساختارهای مطلوبیت فعل در قرآن از منظر فقیهان

محل انتشار:

دوفصلنامه علوم قرآن و حدیث، دوره 49، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مهدی سلیمی - دانشگاه فردوسی مشهد

محمدحسن حائری - دانشگاه فردوسی مشهد

حسین صابری - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

خداوند در قرآن کریم علاوه بر استخدام صیغه امر، مجموعه ای از ساختارهای خبری را نیز برای بیان مطلوب خویش به کار گرفته است. دانشیان اصول فقه به طور جدی از این ساختارها بحث نکرده اند و بیش از همه به معنا و دلالت ماده امر توجه داشته اند، اما دانشیان فقه به صورت گسترده تر و البته پراکنده به آنها استناد کرده و از دلالت این ساختارها بر وجوب و استحباب یا تاکید بر حکم تکلیفی به دست آمده از ساختارهای دیگر، سخن گفته اند. بسیاری از آیات قرآن مشتمل بر ساختارهای طلبی مبتنی بر الفاظ «وعظ»، «فرض»، «کتب»، «حق» و «وصی» هستند. نیز اخبار از وقوع فعل؛ اخبار از تعلق فعل بر عهده افراد؛ طلب فعل به شیوه های استفهام، شرط، ترجی و تخصیض؛ وعید از جانب خداوند؛ مدح فعل یا فاعل آن؛ تقبیح ترک فعل، از ساختارهای دیگر مطلوبیت فعل است. این نوشتار، به منظور توسعه استنباط فقهی از قرآن، ساختارهای حاکی از وجوب و استحباب را در آیات الاحکام بر اساس رویکرد عملی فقیهان امامیه، توصیف و تحلیل کرده و به این نتیجه نایل آمده است که هدف اصلی، برانگیختن و تشویق مکلف به انجام فعل بوده است.

کلمات کلیدی:

مطلوبیت فعل، ساختارهای قرآنی، وجوب، استحباب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1350962>

